

**QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET
VRIESHUIS AVIKO**

AVIKO B.V.

29 oktober 2014
077930075:0.6 - Definitief
B03203.000028.0600

Inhoud

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Doel.....	4
1.3	Werkwijze.....	4
1.4	Leeswijzer.....	4
2	Beschrijving projectgebied en ingreep	5
2.1	Gebiedsbeschrijving	5
2.1.1	Ligging	5
2.1.2	Beschrijving van de huidige situatie.	6
2.1.3	Voorgenomen ruimtelijke ingreep.....	7
2.1.4	Periode van uitvoeren	7
3	Wet- en regelgeving.....	8
3.1	Flora- en faunawet.....	8
3.2	Natuurbeschermingswet 1998.....	8
3.3	Ecologische Hoofdstructuur (EHS)	8
3.4	Boswet	8
4	Toetsing aan de Flora- en faunawet.....	9
4.1	Aanwezigheid van beschermde soorten.....	9
4.1.1	Flora	9
4.1.2	Fauna	9
4.2	Mogelijke effecten op beschermde soorten	10
4.3	Voorkomen en beperken van schade	11
4.4	Conclusie Flora- en faunawet.....	12
5	Literatuur.....	13
Bijlage 1	Foto's plangebied	14
Bijlage 2	Wetgeving.....	15
Bijlage 3	Voorbeeld vleermuisvriendelijke verlichting	19

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING

Aviko B.V. heeft de wens om een nieuw vrieshuis te bouwen op haar bedrijventerrein ten oosten van de Doctor A. Ariensstraat te Steenderen. Op deze manier kan het bedrijf verder groeien. ARCADIS stelt hiervoor een nieuw bestemmingsplan op. De ruimtelijke ingrepen die hiervoor plaatsvinden, kunnen mogelijk negatieve gevolgen hebben voor aanwezige beschermde natuurwaarden op en rondom de planlocatie. ARCADIS heeft daarom onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige natuurwaarden om zo de voorgenomen plannen te toetsen aan de natuurwetgeving.

1.2 DOEL

Het bepalen van de effecten van de geplande werkzaamheden van de aanleg van een bedrijventerrein in Steenderen op de beschermde flora en fauna. Zo kan voorkomen worden dat er overtreding plaatsvindt van natuurwetgeving. Als negatieve effecten niet uit te sluiten zijn zal er een ontheffing aangevraagd moeten worden.

1.3 WERKWIJZE

De quickscan is uitgevoerd door middel van een veldbezoek (7 juli 2014) en literatuurstudie. Bij het bezoek is een habitatgeschiktheidsbeoordeling uitgevoerd om op grond van fysieke, landschappelijke en vegetatie kenmerken van het terrein. Hiermee is inzicht verkregen in het mogelijk voorkomen van beschermde planten en dieren. De resultaten hiervan zijn opgenomen in dit rapport.

1.4 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 gaat in op de huidige en toekomstige situatie in het plangebied. In hoofdstuk 3 is toegelicht aan welke wettelijk kaders getoetst wordt. Nadere uitleg over de wettelijke kaders is opgenomen in bijlage 2. In hoofdstuk 4 vindt de toetsing van de effecten van maatregelen aan de Flora- en faunawet plaats.

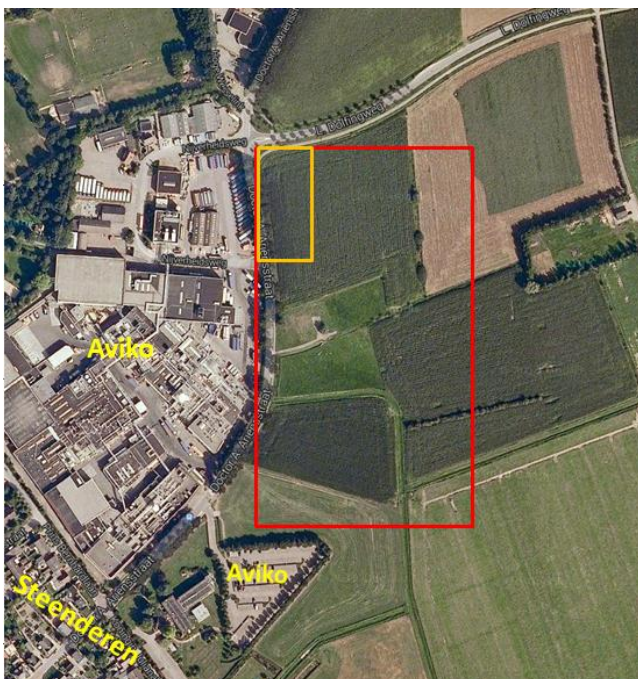
2

Beschrijving projectgebied en ingreep

2.1 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1.1 LIGGING

Het plangebied ligt ten oosten van Steenderen en maakt deel uit van het bedrijventerrein Steenderdiek. Het plangebied is bestemd voor de uitbreiding van het bestaande industrieterrein van Aviko. Ten westen van het gebied aan de overkant van de Doctor A. Ariensstraat bevindt zich het huidige terrein van Aviko. Deze locatie grenst aan de bebouwing van Steenderen. De Doctor A. Ariensstraat ontsluit ook het bedrijventerrein. De noordkant wordt gevormd door de L. Dolfingweg. Aan de oostzijde wordt het gebied begrensd door het woonhuisperceel Dolfingweg 2 en aan de zuidzijde door het kantoor en parkeerterrein van Aviko (zie afbeelding 1).

Figuur 1. Ligging plangebied met in rood aangegeven de locatie waar het industrieterrein inclusief vrieshuis gerealiseerd gaat worden. In geel daarbinnen ligt bevindt zich een parkeerterrein wat al gerealiseerd is maar op deze luchtfoto nog niet zichtbaar is. Het rood aangegeven gebied en de directe omgeving is in de quickscan meegenomen.

Figuur 2. Het recent aangelegd parkeerterrein aangegeven met de letter P .

2.1.2 BESCHRIJVING VAN DE HUIDIGE SITUATIE.

Het plangebied bestaat uit akkers, cultuurgrasland, enkele watergangen, wadi's, struiken en een haag van enkele meters hoog. Langs de Doctor A. Ariensstraat bevindt zich een laan beplant met Hollandse Linde. Een deel van het plangebied (figuur 1, geel gearceerd en figuur 4) is ingericht als parkeerterrein. Naast onderstaande foto's is een uitgebreider overzicht van het gebied te vinden in bijlage 1.

Figuur 3. Overzicht locatie van het geplande vrieshuis met links naast de onderzochte laan het huidige terrein van Aviko.

2.1.3 VOORGENOMEN RUIMTELIJKE INGREEP

De voorgenomen ruimtelijke activiteit bestaat uit de volgende werkzaamheden gericht op de uitbreiding van het bedrijventerrein zoals:

- Verwijderen van een beperkt aantal bomen en struiken
- Grondverzet
- Oprichting van het vrieshuis en eventueel bijbehorende bedrijfsgebouwen
- Inrichting van de buitenruimte van het bedrijventerrein
- Aanleg van een nieuwe ontsluitingsweg voor de kern Steenderen.
- Inrichting van een perceel ten behoeve van landschappelijk inpassing

2.1.4 PERIODE VAN UITVOEREN

De uitvoering van de bouwwerkzaamheden is ingepland vanaf het tweede kwartaal 2015 tot en met het eerste kwartaal van 2016.

Figuur 4. De nieuwe parkeerplaats aanwezig binnen het plangebied en links het bestaande terrein van Aviko.

3

Wet- en regelgeving

3.1 FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet (2002) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. Een uitgebreidere beschrijving van de Flora- en faunawet is te vinden in bijlage 2.

3.2 NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Rijntakken met een afstand van ongeveer 1,4 kilometer tot de planlocatie. Gezien de afstand en de aard van de ingreep zijn effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand uit te sluiten. Toetsing van de maatregelen aan de Natuurbeschermingswet is daarom niet aan de orde.

3.3 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR (EHS)

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuur Netwerk Nederland (de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) en grenst ook niet aan dit Netwerk. Toetsing op basis van dit beleidskader is daarom ook niet nodig.

3.4 BOSWET

De Boswet is niet van toepassing binnen het gebied door artikel 4d. van deze wet. Hierin staat beschreven dat de wet niet van toepassing is voor italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg. Aangezien de laan bestaat uit lindebomen hoeft hier geen rekening te worden gehouden met deze wet- en regelgeving.

4

Toetsing aan de Flora- en faunawet

4.1 AANWEZIGHEID VAN BESCHERMDE SOORTEN

In de onderstaande paragrafen wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten per soortgroep beschreven.

4.1.1 FLORA

In het plangebied zijn geen beschermde planten aangetroffen mede vanwege het intensieve gebruik van het gebied. Door de voedselrijkdom worden beschermde soorten in het plangebied ook niet verwacht.

4.1.2 FAUNA

Vogels

De volgende beschermde vogelsoorten zijn tijdens het veldbezoek waargenomen: houtduif, merel, spreeuw, scholekster, huismus en tjiftjaf. Ook andere algemene vogelsoorten zijn in het gebied te verwachten.

In de lindenbomen langs de Doctor. A. Ariensstraat is een nest aangetroffen. Onduidelijk was of hierbij sprake is van een roekennest. Bij nader onderzoek zijn echter geen roeken waargenomen. De nesten van Roeken zijn jaarrond beschermd en indien aanwezig dient hiermee rekening te worden gehouden bij de uitvoering van de werkzaamheden. In dat geval dient te worden gehandeld conform het Roekenbeschermingsplan.

In de lindenbomen zijn veel holten aangetroffen wat mogelijk broedplaatsen voor spechten, spreeuwen en andere vogels kunnen zijn. Voor een oude heg aanwezig in het gebied kan de aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels niet worden uitgesloten. Bij ingrepen dient zowel bij de laan als de heg rekening te worden gehouden met het broedseizoen.

Met uitzondering van deze laanbomen langs de Doctor A. Ariensstraat en de aanwezige heg is het gebied gezien het gebruik als landbouwgrond voor maisteelt ongeschikt als broedbiotoop voor vogelsoorten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt alleen een geschikt habitat voor algemeen beschermde zoogdieren (tabel 1 Flora- en faunawet) als haas, mol en diverse muizensoorten. Andere grondgebonden beschermde zoogdiersoorten zijn in het gebied niet aangetroffen of te verwachten.

Het plangebied is geen dassenleefgebied (waarneming.nl). Ook zijn geen streng beschermde soorten als boommarter of veldspitsmuis gevonden. Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van deze soorten door het intensieve agrarische beheer.

Vleermuizen

Op de plaats van het geplande industrieterrein zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Er zijn geen oude bomen of gebouwen die kunnen dienen als rust- of verblijfplaats. Mogelijk zijn in de lindebomen aan de Doctor A. Ariensstraat wel verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Hier zijn in diverse bomen holten aangetroffen en aanvullend onderzoek is nodig indien deze voor de realisatie van het project moeten verdwijnen. Indien vleermuizen in de omgeving aanwezig zijn kunnen zowel de laan als heg in het gebied onderdeel zijn van de vliegroute en/of het foerageergebied.

Amfibieën en reptielen

Door de condities in de watergang (droog) zijn deze ongeschikt voor algemene amfibiesoorten. In de omgeving zijn geen waarneming bekend van beschermde amfibie- of reptielensoorten. In de omgeving is de rugstreepschildpad waargenomen. De droogvallende watergang kan een voortplantingswater zijn voor deze soort zijn. Met het oog hierop is de watergang onderzocht. Daarbij is deze soort niet aangetroffen.

Vissen

Door het ontbreken van permanent water in het plangebied is deze soortgroep afwezig.

Ongewervelden

Waarneming.nl meldt geen beschermde dagvlinders en overige ongewervelden in het plangebied. Het plangebied bevat geen geschikt habitat voor beschermde insecten en ongewervelden. Deze soorten stellen kritische eisen aan hun leefomgeving, die ontbreken in het plangebied.

4.2 MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN

De ingrepen met mogelijk gevolgen voor beschermde soorten zijn:

- Bouwwerkzaamheden voor de aanleg van bedrijfsgebouwen zoals een vrieshuis, de inrichting van de buitenruimte en het verwijderen van enkele struiken en bomen.

De mogelijke gevolgen van de ingrepen voor beschermde soorten zijn:

- Indien wordt gewerkt tijdens het broedseizoen kunnen vogels die broeden in en nabij het plangebied verstoord worden. Nesten kunnen hierbij verloren gaan en individuen omkomen.
- Bij het verwijderen van bomen met holten kunnen vleermuizen worden verstoord of gedood.
- Bij de bouwwerkzaamheden kunnen algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën omkomen.
- Bij het uitvoeren van werkzaamheden na zonsondergang en voor zonsopkomst kunnen foeragerende en migrerende vleermuizen worden verstoord.
- Indien permanente verlichting aanwezig op het terrein kan het foerageergebied van vleermuizen worden verstoord.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

In de onderstaande tabel zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet opgenomen.

Beschermde soorten	Verbodsbepalingen
Alle voorkomende broedvogels	Verstoring van verblijfplaatsen (art. 11) Doden en/of verontrusten van dieren (art. 9 en/of 10)
Roek (jaarrond beschermde nesten)	Verstoring van verblijfplaatsen (art. 11) Doden en/of verontrusten van dieren (art. 9 en/of 10)
Algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën (Tabel 1)	Verstoring van verblijfplaatsen (art. 11) Doden en/of verontrusten van dieren (art. 9 en/of 10)
Vleermuizen (Tabel 3, bijlage IV)	Verontrusten van dieren (art. 10) Verstoring van verblijfplaatsen (art. 11)

Tabel 1. Mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen Flora- en faunawet

4.3 VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN SCHADE

In het onderstaande ecologische werkprotocol is een aantal aanvullende maatregelen en uitvoeringsvoorschriften opgenomen waarmee de negatieve gevolgen voor in het wild voorkomende beschermde soorten planten en dieren zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. Deze maatregelen vloeiend voort uit opgestelde soortenstandaards van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en eerder goedgekeurde gedragscodes.

De uitvoering dient zoveel mogelijk plaats te vinden volgens dit protocol. Bij controle door het bevoegd gezag dient het protocol op locatie getoond te kunnen worden samen met deze quickscan. De uitvoerende partij dient dit rapport daarom in bezit te hebben en op de hoogte te zijn van de inhoud.

Werk met betrekking tot de periode van uitvoering als volgt:

- Spaar de bomen waarin zich nesten van roeken bevinden.
- Spaar bomen waar holten in zitten en vleermuizen en vogels gebruik van maken of bomen met holten waarvan niet bekend is of één van deze soorten zich hierin ophoudt.
- Voorkom altijd schade aan broedvogels. Werk buiten het broedseizoen (buiten half maart-half juli).
- Indien er tijdens het broedseizoen gewerkt moet worden, mogen er geen broedvogels worden gestoord of nesten worden aangetast. Dit kan bewerkstelligd worden op de volgende manieren:
 - de vegetatie op plekken waar werkzaamheden gaan plaatsvinden voor het broedseizoen (vóór half februari kort te maaien en kort te houden;
 - de werkzaamheden voor het broedseizoen beginnen en voort te zetten zonder onderbreking. Indien nesten worden aangetroffen mogen er binnen een afstand van 40 meter rondom de nesten geen werkzaamheden plaatsvinden. Op deze locaties kunnen de werkzaamheden na het broedseizoen worden voortgezet.
- Voer de werkzaamheden bij daglicht uit. Dit voorkomt dat vleermuizen lichthinder ondervinden tijdens het foerageren/migreren.
- Let vanuit de algemene zorgplicht continu op aanwezigheid van al dan niet beschermde planten en dieren tijdens de werkzaamheden. Bij aantreffen van dieren en planten moet worden voorkomen dat deze gedood of verwond c.q. onnodig aangetast (bij planten) worden. Wanneer een ingreep toch samenvalt met de aanwezigheid van beschermde soorten, neem dan passende maatregelen of schakel de hulp van een ecooloog in.

Verdere aanbeveling:

- De delen van de haag in het zuiden die niet hoeven te verdwijnen vanwege de geplande werkzaamheden worden zoveel mogelijk behouden. De haag kan dienen om te komen voor landschappelijke inpassing van het vrieshuis, behoud van natuurwaarden en mogelijk ook de onttrekking van een deel van het terrein aan het zicht.
- Zorg er bij de inrichting van het terrein voor dat er geen verlichting aanwezig is die tot verstoring kan leiden op vleermuizen. Dit kan door het terrein 's nachts niet te verlichten of door vleermuisvriendelijke verlichting te gebruiken. Een voorbeeld hiervan is te vinden in bijlage 3.

4.4 CONCLUSIE FLORA- EN FAUNAWET

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- In het plangebied en de directe omgeving komen beschermde soorten van de Flora- en faunawet voor. Het gaat om algemeen voorkomende zoogdieren en vogels en mogelijk ook zwaarder beschermde soorten.
- Door naleving van het ecologisch protocol (zie paragraaf 4.3) worden negatieve effecten op, zoogdieren en een deel van de vogels voorkomen. Ook kan het grootste deel van de negatieve gevolgen voor beschermde soorten voorkomen of beperkt worden.
- Niet alle schade is te vermijden, waardoor mogelijk voor enkele zoogdieren van Tabel 1 verbodsbepalingen worden overtreden. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling. Wel moet er rekening gehouden worden met de zorgplicht (bijlage 2, artikel 2).
- Naast de 'lichter' beschermde soorten komen mogelijk in bomen aan de doctor. A Arienstraat zwaarder beschermde soorten voor als de roek of vleermuissoorten. Bij nader onderzoek zijn echter geen roeken waargenomen. Voor Vleermuizen is aanvullend onderzoek nodig om hun aan- of afwezigheid vast te stellen. Dit onderzoek dient plaats te vinden voor de start van de uitbreiding van het bedrijventerrein.

5

Literatuur

- RAVON, www.ravon.nl. Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen (geraadpleegd in juli 2014)
- Waarneming.nl. Waarnemingen van flora en fauna (geraadpleegd in juli 2014)
- Zoogdierenvereniging, www.zoogdierenvereniging.nl (geraadpleegd in juli 2014)

Bijlage 1 Foto's plangebied

Figuur 5. Doctor A. Arienstraat met de laan van lindebomen.

Figuur 6. Voorbeeld van een holte in lindebomen aan de Doctor A. Arienstraat.

Figuur 7. Maisakker waar het vrieshuis gebouwd gaat worden met op de achtergrond het bestaand Aviko bedrijventerrein.

Figuur 8. Droogstaande watergang tussen twee maisakkers in het plangebied.

Figuur 9. Overzicht plangebied met links de geplande locatie van het vrieshuis, rechts het bestaande Aviko industrieterrein en daartussen de doctor A. Arienstraat inclusief lindes.

Figuur 10. Overzicht plangebied met maisakker en een binnen de begrenzing aanwezige haag op de achtergrond.

Bijlage 2 Wetgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (2002) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 en 2013 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

Algemene zorgplicht

Artikel 2 Flora- en faunawet

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, op basis van hun intrinsieke waarde. In artikel 2 van de Ffwet staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. Deze algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet.

De Algemene Zorgplicht is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Er bestaat geen wettelijke sanctie op overtreding. Wel kunnen activiteiten door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

Verbodsbepalingen

De algemene verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen staan hieronder genoemd.

Algemene verbodsbepalingen Flora- en faunawet (artikelen 8 t/m 12)

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet zonder juiste ontheffing of het nemen van mitigerende maatregelen kan leiden tot handhaving van de AID of DLG. Zij kunnen proces-verbaal

opmaken en het werk stilleggen. Overtredingen van de Flora- en faunawet worden beschouwd als 'economisch delict' en kunnen als zodanig ook beboet worden.

Vrijstellingen en ontheffingen

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van EZ goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister van EZ ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen worden benoemd in het "Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten", kortweg genoemd "Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten". Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels die hier niet genoemd worden omdat ze niet van belang zijn.

Beschermingscategorieën AMvB artikel 75 Flora- en faunawet

Categorie: Tabel 1 – Algemene soorten

Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10.

Categorie Tabel 2 – overige soorten

Vrijstelling mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Eventueel mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10.

Categorie Tabel 3 – Soorten van bijlage 1 van de AMvB

Voor volgens art 75 lid 6 bij AMvB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- d. er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- e. er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:
 - a. dwingende reden van groot openbaar belang;
 - b. ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin van de beschermde soort);
 - c. andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling: bescherming van flora en fauna, veiligheid van luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade of overlast en bestendig gebruik.

Categorie: Tabel 3 – soorten op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn

Voor volgens art 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- f. er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- g. er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:
 - a. dwingende reden van groot openbaar belang¹;
 - b. andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling: bescherming van flora en fauna, veiligheid van luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid.

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt er voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- h. er geen andere bevredigende oplossing is;
- i. er tevens sprake is van één van de volgende belangen:
 - a. bescherming van flora en fauna;
 - b. veiligheid van luchtverkeer;
 - c. volksgezondheid en openbare veiligheid.

Door het ministerie kan een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Een dergelijke goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Inzake het behoud van verblijfplaatsen wordt de beschikking alleen afgegeven indien de functionaliteit van verblijfplaatsen niet in het geding is én als deze niet worden verstoord (art. 11).

Voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen kan slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing worden verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan wordt aan het bovenstaande criteria. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vallen.

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde “vaste rust- of verblijfplaats”. Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen, en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de “aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten” (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

¹ Nb: voor deze groep kan er geen ontheffing worden verleend op basis van het belang “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”. Volgens de AMvB kan dit wel, echter recente uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is.

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders, nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Tabel 2 Categorieën broedvogels

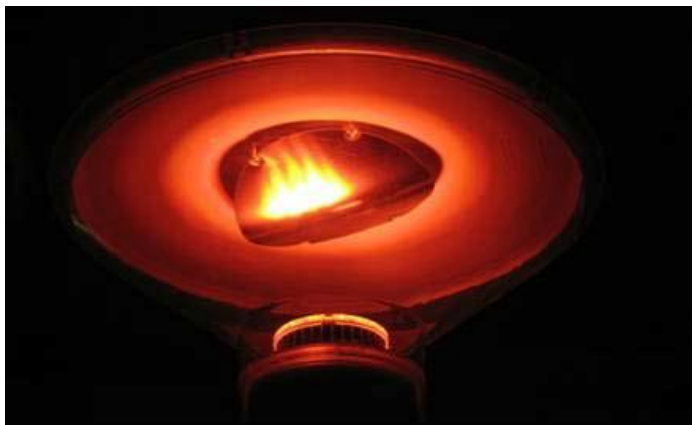
Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck². Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Plicht om vooraf te toetsen

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. In figuur 1 is een stroomschema opgenomen met de stappen die moeten worden doorlopen indien beschermde inheemse soorten aanwezig zijn.

² Een deskundige dient vast te stellen of er in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

Bijlage 3

Voorbeeld
vleermuisvriendelijke
verlichting

“Met het succesvol afronden van de laatste tests is voor Philips de weg vrij voor de introductie van ClearField mens- en vleermuisvriendelijke openbare verlichting. Inzet is een veilige en aantrekkelijke omgeving voor mensen, met zo weinig mogelijk verstoring van vleermuizen.

De beste manier om mogelijke hinder voor vleermuizen te voorkomen is niet verlichten. Maar als de omstandigheden toch verlichting noodzakelijk maken, bijvoorbeeld verkeersveiligheid of sociale veiligheid, is Philips ClearField vleermuisvriendelijke verlichting een uitkomst.

Er zijn meer initiatieven om de hinder die vleermuizen ondervinden van openbare verlichting te beperken. Philips ClearField is echter de eerste die de wensen van mens en vleermuis weet te combineren. Daarmee is een belangrijke voorwaarde ingevuld voor het gebruik van dit soort verlichting in de praktijk.

Vleermuizen zijn zeer gevoelig voor licht met korte golflengtes, zoals groen en blauw licht, maar hun reactie op licht is niet eenduidig. Sommige vleermuizen jagen graag in de nabijheid van lichtmasten vanwege de aantrekkingskracht op insecten, maar vooral langzame soorten voelen zich extra kwetsbaar in het licht. Het plaatsen van gewone witte openbare verlichting op of nabij trekroutes van deze vleermuizen is funest, het gedrag van de vleermuis wordt dan ernstig verstoord.

Het gebruik van amberkleurige LED's is een bekend middel om licht te kunnen plaatsen en daarbij de overlast voor vleermuizen enigszins te beperken. Voor mensen heeft deze verlichting jammer genoeg ook nadelen: het is erg moeilijk om kleuren te kunnen onderscheiden en dat is een belangrijke voorwaarde voor sociale veiligheid. Philips ClearField biedt het beste van twee werelden: een goede kleurweergave en de laagst mogelijke hinder voor vleermuizen. Proeven laten significant betere resultaten zien voor ClearField dan voor amberkleurige LED's.

De ontwikkeling van Philips ClearField is het resultaat van een uitgebreid onderzoeksprogramma, met onder meer de Zoogdiervereniging en het Max Planck Gesellschaft. Dit onderzoek is ingezet nadat Philips haar ClearSky vogelvriendelijke verlichting had ontwikkeld voor gebruik op offshore- en kustlocaties. Het lijkt er op dat de nieuwe ClearField nog veel breder inzetbaar is en ook goede resultaten geeft bij insecten en mogelijk ook bij knaagdieren. Hier wordt nog verder onderzoek naar gedaan. Philips ClearField is vanaf voorjaar 2012 beschikbaar voor alle Philips armaturen die gebruik maken van het LEDGINE platform. De ClearField oplossing is hiermee niet alleen vleermuisvriendelijk, maar ook zeer energie efficiënt” (bron: lighting.philips.nl).

COLOFON

QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET VRIESHUIS AVIKO

OPDRACHTGEVER:

Aviko B.V.

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

B. van den Dries MSc

GECONTROLEERD DOOR:

A.M. Gemmeke

VRIJGEGEVEN DOOR:

A.M. Gemmeke

ARCADIS NEDERLAND BV
Het Rietveld 59a
Postbus 673
7300 AR Apeldoorn
Tel 055 5815 999
Fax 055 5815 599
www.arcadis.nl
Handelsregister 09036504